

**YMATEB CYNGOR Y GWEITHLU ADDYSG (CGA) I YMGYNGHORIAD Y PWYLLGOR PLANT,
POBL IFANC AC ADDYSG: HYNT Y GWAITH GAN LYWODRAETH CYMRU
WRTH DDATBLYGU CWRICWLWM NEWYDD CYMRU**

Ynghylch Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA)

1. Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yw'r corff rheoleiddio annibynnol yng Nghymru ar gyfer athrawon mewn ysgolion a gynhelir, athrawon addysg bellach a staff cymorth dysgu mewn ysgolion a lleoliadau AB, yn ogystal â gweithwyr ieuenctid a phobl sy'n ymwneud â dysgu seiliedig ar waith.

Prif nodau'r Cyngor yw:

- cyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd y dysgu yng Nghymru;
 - cynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymhlith athrawon a phersonau sy'n cefnogi addysgu a dysgu yng Nghymru;
 - diogelu buddiannau dysgwyr, rhieni a'r cyhoedd a chynnal ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg.
2. Mae'r sylwadau hyn yn ategu tystiolaeth a gyflwynwyd o'r blaen i adolygiad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg o'r cwricwlwm a threfniadau asesu yng Nghymru: Gweithredu (2016)

Rôl yr Ysgolion Arloesi ac unrhyw gyfleoedd a heriau sy'n eu hwynebu wrth iddynt gyfrannu at y gwaith o gynllunio'r cwricwlwm;

3. Mae ymchwil sy'n cael ei gwneud gan **WISERD**¹ (2018) yn tynnu sylw at rai profiadau cadarnhaol iawn oddi wrth athrawon ysgolion arloesi mewn perthynas â'u cyfraniad at y gwaith o ddatblygu'r cwricwlwm. Fodd bynnag, mae trafodaethau cynnar a gafwyd gyda staff wedi dangos bod yna rai pryderon e.e. ynghylch amser, tynnu athrawon o ansawdd da allan o'r ystafell ddosbarth, a chostau staff llanw er mwyn i athrawon fynd i gyfarfodydd ac ati. Bu rhywfaint o bryder hefyd bod cyfraniad rhanddeiliaid allweddol yn cael ei hepgor o'r broses e.e. disgyblion, rhieni, arbenigwyr pwnc AU a rhanddeiliaid o fyd busnes. Roedd costau gweithredu hefyd yn destun pryder allweddol, yn enwedig ynghylch y Fframwaith Cymhwysedd Digidol sydd â rôl ganolog yn y gwaith o ddatblygu'r cwricwlwm newydd.
4. O gofio mai llwyth gwaith oedd un o'r prif bryderon a nodwyd trwy'r Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg² yn arbennig i athrawon (roedd 78.1% o'r ymatebwyr sy'n athrawon ysgol a 61.8% o'r ymatebwyr sy'n athrawon AB yn dweud mai hon oedd yr agwedd leiaf boddhaol ar eu swydd) mae'n bwysig sicrhau nad yw gweithgarwch datblygu'r cwricwlwm yn amharu rhagor ar lwyth gwaith staff wrth i'r gweithgarwch datblygu gynyddu. Mae angen neilltuo digon o amser i ymarferwyr i'w galluogi i gymryd rhan lawn mewn gwaith datblygu fel nad yw'n cael effaith negyddol ar ddysgwyr neu ar y cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith.

¹WISERD (Mehefin 2018): Pioneers voice their hopes and fears for the new Curriculum for Wales, WISERD (Mehefin 2018). Ar lein, ar gael o: <https://wiserd.ac.uk/news/pioneers-voice-their-hopes-and-fears-new-curriculum-wales>

² CGA Arolwg cenedlaethol o'r gweithlu addysg, 2017: Ar gael o www.ewc.wales

Sut mae datblygiad Cwricwlwm newydd Cymru yn cyd-fynd â datblygiad y cynnig dysgu proffesiynol cenedlaethol newydd i athrawon;

5. Mae datganiad diweddar Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg³ yn nodi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i fuddsoddi adnoddau ariannol sylweddol i gefnogi datblygiad ymarferwyr. Mae'r swm o £24 miliwn, a glustnodwyd ar gyfer dysgu proffesiynol athrawon a staff cymorth dysgu, yn cael ei rannu dros ddwy flynedd (£9 miliwn i gael eu dosbarthu trwy'r consortia rhanbarthol yn y flwyddyn gyntaf a £15 miliwn yn yr ail flwyddyn i gael eu dosbarthu trwy'r awdurdodau lleol). Fodd bynnag, ar hyn o bryd nid yw'n glir sut olwg fydd ar y cynnig dysgu proffesiynol yn ymarferol. Mae buddsoddiad mor sylweddol i'w groesawu mewn egwyddor, ond pe baem yn edrych arno ar sail y pen, mae cwestiynau'n codi ynghylch a yw hwn yn ddigon o fuddsoddiad i gael effaith wirioneddol. Yn yr un modd, mae'r ffaith mai dim ond am ddwy flynedd mae'r arian wedi'i addo yn creu pryderon ynghylch cynaliadwyedd.
6. Mae'r buddsoddiad sylweddol mewn dysgu proffesiynol yn galw am ddigon o oruchwyliaeth i sicrhau y gall rhanddeiliaid fod yn hyderus bod yr arian hwn yn cael ei ddefnyddio yn y modd gorau, yn arbennig o gofio'r pwysau ariannol cynyddol mae ysgolion ac awdurdodau lleol yn eu hwynebu. Mae angen digon o waith craffu allanol, dangosyddion perfformiad allweddol clir, sicrhau ansawdd darpariaeth consortia a gwerthuso effaith. Mae hefyd angen i ganllawiau fod ar waith i sicrhau y caiff arian ei wario'n briodol a bod yna ddull cyson a theg ar draws yr holl ardaloedd consortia. Wrth i'r holl ddarpariaeth a ariennir gael ei chyflawni gan y consortia, mae perygl cynhenid y bydd y cynnig datblygiad proffesiynol yn cael ei gadw'n fewnol gan golli cyfleoedd i ddysgu o'r tu allan.
7. Byddai'r Cyngor hefyd yn hoffi gweld dull mwy cyfannol o ddatblygu'r gweithlu addysg yn gyfan. Rhoddodd Llywodraeth Cymru bwerau deddfwriaethol ychwanegol i Gyngor y Gweithlu Addysg sy'n golygu bod Cymru mewn sefyllfa unigryw o fod ag ystod o ymarferwyr addysg i gyd o dan un fframwaith rheoleiddiol, gan gynnwys y rheiny ym meysydd dysgu seiliedig ar waith, AB a gwaith ieuenctid. Erbyn hyn mae gan Gymru un o'r cofrestri ymarferwyr addysg mwyaf cynhwysfawr yn y byd, ond mae pryder bod cyfleoedd i godi safonau ar draws holl sbectrwm ymarferwyr addysg yn cael eu colli. Er y sylweddolwn mai athrawon a staff cymorth dysgu mewn ysgolion yw'r rhan fwyaf o'r Gofrestr, mae yna unigolion eraill sy'n cynorthwyo dysgwyr a fydd yn ymwneud yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol â datblygiad y cwricwlwm ac mae angen tegwch yn y system er mwyn sicrhau gweithlu cydlynol ac ymatebol.
8. Mae'n bwysig i Gymru ddysgu gwersi o weithgarwch diwygio addysg blaenorol e.e. y cyfnod sylfaen yng Nghymru. Canfu'r adroddiad annibynnol yn 2014⁴ ar y cyfnod sylfaen fod gweithredu llwyddiannus 'yn dibynnu ar bawb sy'n chwarae rhan allweddol (gan gynnwys penaethiaid ac athrawon/ymarferwyr arweiniol, athrawon dosbarth, cynorthwywyr addysgu, staff meithrin, llywodraethwyr, aelodau pwyllgor, cynghorwyr ac arolygwyr (t. 23).
9. Cydnabyddwn mai nod y gyfres newydd o safonau proffesiynol yw alinio disgwyliadau dysgu proffesiynol â gofynion y cwricwlwm newydd. Ond mae hyn yn galw am fwy na buddsoddiad ariannol, mae hefyd yn galw am newid diwylliannol gyda negeseuon clir a chyson yn dod oddi wrth Lywodraeth Cymru ynghylch beth yw'r disgwyliadau. Nid rhywbeth a all newid dros nos yw hyn ac mae'n galw am weithgarwch parhaus. Mae nifer y cynorthwywyr cymorth dysgu yn y gweithlu addysg yng Nghymru bron yn gyfartal â nifer yr athrawon (Ar 1 Mawrth 2018 35,576 o athrawon ysgol, 32,662 o weithwyr cymorth dysgu mewn ysgolion). Eto i gyd, ar hyn o bryd mae'r safonau proffesiynol i'r grŵp hwn ar y cam peilot yn unig, ac nid ydynt wedi mynd trwy broses ymgynghori ffurfiol Llywodraeth Cymru eto. Felly mae'r disgwyliadau ar y grŵp hwn yn nhermau datblygiad a dysgu proffesiynol ar ei hôl hi.

³ Kirsty Williams, Y Cyfarfod Llawn 13 Tachwedd 2018 <http://record.assembly.wales/Plenary/5363#A46717>

⁴ Llywodraeth Cymru: Archwiliad annibynnol o'r Cyfnod Sylfaen yng Nghymru - Adroddiad terfynol. 2014

Rhoi gwybod i ysgolion ac athrawon am y gwaith datblygu sy'n mynd rhagddo i ddatblygu'r cwricwlwm a chynnwys pob ysgol (nid dim ond yr Ysgolion Arloesi);

10. Gwyddom fod amrywiad rhwng ysgolion o ran pa mor barod ydynt am y cwricwlwm newydd, ac mae hyn yn gysylltiedig i raddau helaeth â gwendid y model ysgolion arloesi. Er enghraifft, mae adroddiad diweddar gan Estyn⁵ yn nodi bod ychydig o ysgolion wedi cymryd camau amhendiant yn unig o ran datblygu'r cwricwlwm, gan eu bod yn aros am arweiniad a chyfarwyddyd pendant gan Lywodraeth Cymru cyn ymrwmo i newid cadarn (t.11). Dangosodd yr adroddiad fod ysgolion ar gamau gwahanol iawn o ran datblygu'r cwricwlwm (t.19). Mae'n hanfodol, lle bo cynnydd araf, fod digon o gymorth i symud yr ysgolion hyn yn y cyfeiriad iawn a'u cael i ymrwmo i'r broses.

Pa mor barod yw ysgolion ac athrawon i gyflwyno'r cwricwlwm newydd ac i ba raddau y mae cysyniadau adroddiad yr Athro Donaldson ar ei adolygiad, *Dyfodol Llwyddiannus*, yn cael eu rhoi ar brawf a'u rhoi ar waith eisoes;

11. Mae yna dystiolaeth o'r Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg⁶ fod rhai ymarferwyr addysg yn fwy cyfarwydd â chynnwys ac argymhellion adroddiad yr Athro Donaldson 'Dyfodol Llwyddiannus' nag eraill. O gofio'r amserlenni ar gyfer gweithredu, mae'n destun pryder bod 38.6% o'r ymatebwyr i'r arolwg sy'n athrawon ysgol yn teimlo eu bod 'heb fod yn gyfarwydd iawn' neu 'heb fod yn gyfarwydd o gwbl' â hyn. Yn y sector cyflenwi, roedd hyd yn oed llai yn gyfarwydd ag adroddiad Donaldson; dywedodd 71.1% o'r ymatebwyr sy'n athrawon cyflenwi eu bod 'heb fod yn gyfarwydd iawn' neu 'heb fod yn gyfarwydd o gwbl' â'r cynnwys a'r argymhellion a geir ynddo.
12. Mae'r gweithlu cyflenwi yng Nghymru'n gyfran helaeth o'r gweithlu addysg cyfan. Mae data o'r gofrestr ymarferwyr addysg ar 1 Mawrth 2018 yn dangos bod mwy na 4,800 o athrawon ysgol yn gweithio ar sail cyflenwi, sef tua 14% o'r holl athrawon ysgol ar y gofrestr. Mae'n hollbwysig i'r gweithlu cyflenwi gael ei ystyried yn y strategaeth cyfathrebu, cynnig datblygiad proffesiynol a gwaith datblygu sy'n ymwneud â'r cwricwlwm.
13. Mae dystiolaeth o'r Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg⁷ 2017 yn awgrymu y byddai ymarferwyr addysg yn gwerthfawrogi mwy o gyfleoedd datblygiad proffesiynol ynghylch cynnwys a chynllunio'r cwricwlwm, sy'n awgrymu bod hwn naill ai'n faes lle nad yw ymarferwyr wedi cael digon o gymorth, neu'n faes sydd wedi dod yn flaenoriaeth newydd yn ddiweddar:
- Dywedodd 35.2% o'r athrawon ysgol a ymatebodd i'r arolwg y byddent yn croesawu datblygiad ynghylch cynnwys a chynllunio'r cwricwlwm;
 - Dywedodd 39.1% o'r athrawon cyflenwi a ymatebodd i'r arolwg y byddent yn croesawu datblygiad ynghylch cynnwys a chynllunio'r cwricwlwm;
 - Dywedodd 27.6% o'r athrawon AB a ymatebodd i'r arolwg y byddent yn croesawu datblygiad ynghylch cynnwys a chynllunio'r cwricwlwm.
14. Cydnabyddir, yn dilyn pryderon blaenorol am ddigonolrwydd y cyfathrebiadau ynghylch cynnydd y cwricwlwm newydd ymysg rhanddeiliaid allweddol, fod yr ymdrechion wedi cynyddu yn nhermau gwneud gwelliannau yn y maes hwn e.e. trwy flog cwricwlwm Cymru. Nid yw'n glir sut mae cyfathrebiadau'n cael eu targedu at yr ymarferwyr mewn rolau cysylltiedig ag addysg sy'n cynorthwyo ysgolion er mwyn sicrhau ymagwedd gydgyssylltiedig.

⁵ Estyn (Mai 2018): Arloesi'r cwricwlwm mewn ysgolion cynradd. Ar gael o:

<https://www.estyn.gov.wales/sites/default/files/documents/Curriculum%20innovation%20in%20primary%20schools%20-%20cy.pdf>

⁶ ibid

⁷ ibid

Y camau a gymerir i sicrhau bod Cwricwlwm Cymru newydd yn ategu blaenoriaethau eraill Llywodraeth Cymru, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i) Cymraeg 2050);

15. Mae maint diwygio'r cwricwlwm yng Nghymru'n fwiadol feiddgar ac uchelgeisiol, ond mae nifer o ddiwygiadau cyfochrog yn cael eu rhoi ar waith hefyd sy'n cael effaith sylweddol ar y gweithlu addysg. Mae angen i Gymru ddysgu o brofiadau diwygio'r cwricwlwm yn yr Alban. Nid yw diwygio'r cwricwlwm yn yr Alban wedi bod yn ddidrafferth, a rhaid nodi bod yr agenda diwygio yno'n llai uchelgeisiol na'r ymagwedd sy'n cael ei dilyn yng Nghymru.
16. Yn y gofrestr o ymarferwyr addysg ceir gwybodaeth werthfawr am allu Cymraeg y gweithlu addysg. Ar 1 Mawrth 2018, roedd 33.3% o'r athrawon ysgol cofrestredig wedi nodi eu bod yn siaradwyr Cymraeg. Er bod hyn yn uwch na'r boblogaeth gyffredinol yn ôl data'r Cyfrifiad, mae'r ffigur hwn wedi aros yn gymharol sefydlog ers nifer o flynyddoedd. Yn nhermau athrawon ysgol a all addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg, mae'r gallu hwn gan 27.3%. Unwaith eto, prin fod y ffigur hwn wedi newid ers nifer o flynyddoedd, er gwaethaf ymdrechion i wella sgiliau'r gweithlu yn y maes hwn (e.e. trwy gynlluniau sabothol ac ati). Er mwyn ateb y galw cynyddol am ddarpariaeth addysg Gymraeg, mae angen strategaeth glir a ffocysedig i sicrhau bod cyflenwad digonol o athrawon â'r sgiliau hyn.
17. Cydnabyddir bod yna gyfeiriadau eglur at ddatblygu gallu Cymraeg yn y safonau proffesiynol newydd, ond er y gall hyn fod yn ysgogydd, mae angen i amrywiaeth o gyfleoedd datblygiad proffesiynol hygyrch a chost effeithiol fod ar gael i bob unigolyn sy'n cynorthwyo dysgwyr. Rhaid cofio hefyd bod costau ynghlwm wrth ryddhau staff o'u rôl, a all greu rhwystr. Hefyd mae angen ystyried yr effaith ar ddysgwyr gan y gallai rhyddhau staff o'u lleoliad addysgol fod â goblygiadau o ran dilyniant.
18. Yn ddiweddar rhoddodd Llywodraeth Cymru bwerau ychwanegol i CGA i achredu rhaglenni Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA). O fis Medi 2019 ymlaen, bydd angen i bob rhaglen AGA yng Nghymru gael ei hachredu gan CGA. Mae'r meini prawf ar gyfer AGA⁸ yn cyfeirio'n eglur at ddatblygu dealltwriaeth athrawon newydd o'r cwricwlwm gan gynnwys cynllunio cwricwlwm. Mae hwn yn gam cadarnhaol iawn a fydd yn sicrhau y bydd gan athrawon newydd sy'n dod i mewn i'r gweithlu y sgiliau a'r wybodaeth sy'n ofynnol yn y maes hwn. Mae angen rhoi sylw, fodd bynnag, i'r ffaith mai profiad cyfyngedig o gynllunio'r cwricwlwm fydd gan yr ymarferwyr addysg presennol a'r rheiny sy'n gyfrifol am gydgyssylltu a goruchwyllo'r gwaith o'i weithredu. Mae'n bwysig felly bod cyfleoedd datblygiad addas ar gael ac y caiff effaith yr hyfforddiant/datblygiad ei gwerthuso er mwyn sicrhau ei fod yn aros yn addas i'r diben. Nid yw'n glir o ble y daw'r arbenigedd i ddatblygu'r wybodaeth am gynllunio'r cwricwlwm, o gofio bod hon yn ymagwedd gwbl newydd.
19. Mae data tuedd⁹ ar gyfer Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) yn dangos bod y cyflenwad athrawon newydd yn lleihau o'r naill flwyddyn i'r llall. Caiff hyn ei waethgu ymhellach gan y ffaith nad yw canolfannau'n recriwtio yn unol â'r targedau. Cwblhaodd 1,910 o fyfyrwyr eu rhaglenni'n llwyddiannus yn 2002/03, o gymharu â 1,033 yn 2016/17, sy'n 45.9% o ostyngiad. Er i dargedau recriwtio gael eu haddasu yn unol â'r gorgyflenwad blaenorol yn y system yn dilyn adroddiad 'Adolygiad o'r ddarpariaeth hyfforddiant cychwynnol athrawon yng Nghymru'¹⁰ (2006), mae'n bwysig sicrhau bod yna gyflenwad digonol o hyd, yn arbennig mewn perthynas â rhai pynciau lle bu'n anodd recriwtio yn unol â'r targedau yn y gorffennol. Mae'n dod yn anodd cyrraedd targedau AGA ar gyfer y Gymraeg, er enghraifft, a fydd yn effeithio ar y niferoedd a

⁸ Llywodraeth Cymru (2018) Meini prawf ar gyfer achredu rhaglenni addysg gychwynnol athrawon yng Nghymru: Addysgu athrawon yfory <https://beta.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-09/meini-prawf-ar-gyfer-achredu-rhaglenni-addysg-gychwynnol-athrawon-yng-nghymru.pdf>

⁹ CGA: Canlyniadau myfyrwyr HAGA (Cymru) – blwyddyn academiaidd 2016-2017 (Tuedd 5 mlynedd). Ar gael o: <https://www.ewc.wales/site/index.php/cy/canolbwynt-polisi/crynodebau-ystadegol-blynyddol-wedi-u-harchifo.html>

¹⁰ Furlong, J; Hagger, H a Butcher, C. (2006). Adolygiad o'r Ddarpariaeth Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon yng Nghymru: Adroddiad i Llywodraeth Cynulliad Cymru. Prifysgol Rhydychen.

ddaw trwy'r system gyda sgiliau Cymraeg datblygedig iawn. Mae addysgu'n cystadlu â phroffesiynau eraill am raddedigion o safon uchel sydd â sgiliau Cymraeg, ac yn aml gall proffesiynau eraill gynnig cyflogau a pheccynau buddion mwy deniadol. Er bod ymdrechion yn cael eu gwneud i feithrin gallu Cymraeg yn y gweithlu presennol trwy wahanol fentrau, bydd angen o hyd i hyn gael ei ategu gan athrawon newydd â sgiliau iaith digonol.

20. Gan fod y system AGA yn adeiladu'r sylfeini i athrawon newydd ddatblygu gwell dealltwriaeth o gynllunio'r cwricwlwm, bydd rôl yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol yn hanfodol wrth sicrhau bod arweinwyr addysg y presennol a'r dyfodol yng Nghymru yn ddigon medrus i gynorthwyo eu staff wrth wynebu heriau'r cwricwlwm newydd.
21. Bwriedir i'r Fframwaith Cymhwysedd Digidol fod yn sylfaen i'r cwricwlwm newydd. Fodd bynnag, mae tystiolaeth ddiweddar oddi wrth Estyn¹¹, yn awgrymu bod rhai arweinwyr yn ansicr ynghylch pryd dylid gweithredu'r Fframwaith, gan nad oes dyddiad gwireddu penodol, sy'n '...awgrymu i rai y caiff ei gyflwyno ar yr un pryd â'r cwricwlwm newydd, chwe blynedd ar ôl rhyddhau'r Fframwaith am y tro cyntaf. O ganlyniad, gallai'r Fframwaith golli momentwm' (t.4). Mynegodd yr adroddiad bryder penodol hefyd mewn perthynas ag ysgolion uwchradd, sef nad oes digon o arweinwyr digidol wedi mapio darpariaeth y Fframwaith ar draws cyfnod allweddol 4 (t.17). Mae hyn yn golygu nad ydynt mewn sefyllfa ar hyn o bryd i wireddu'r Fframwaith yn llawn. Mae'n hollbwysig i'r systemau a fframweithiau y bwriedir iddynt fod yn sylfaen i'r gwaith o ddatblygu'r cwricwlwm, ac i gynorthwyo ag ef, symud ar yr un cyflymder.

Unrhyw fater arall y mae rhanddeiliaid yn dymuno tynnu sylw'r Pwyllgor ato.

22. Mae Cymru'n awyddus i ddatblygu ysgolion fel sefydliadau sy'n dysgu gan y bernir bod hyn yn ganolog i sicrhau y gallant ymateb i'r dirwedd addysgol sy'n newid a chynorthwyo â'r gwaith o ddatblygu'r cwricwlwm newydd. Fodd bynnag, mae adroddiad diweddar gan y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd¹² yn awgrymu, er bod cynnydd arwyddocaol wedi cael ei wneud gan y rhan fwyaf o ysgolion, fod cyfran sylweddol o ysgolion yn dal i fod ymhell o wireddu'r amcan hwn. Mae hefyd yn awgrymu bod ysgolion uwchradd yn ei chael yn fwy heriol i ddatblygu fel sefydliadau sy'n dysgu. Mae'r ffaith bod yna amrywioldeb yn y system yn creu heriau.
23. Mae llawer o'r gweithgarwch dros y blynyddoedd diwethaf ym maes polisi addysg wedi tueddu i ganolbwyntio ar ysgolion, ond mae'r gweithlu addysg sy'n gyfrifol am gyflwyno'r cwricwlwm yn cynnwys grwpiau y tu hwnt i ysgolion. Ar hyn o bryd mae gan Gyngor y Gweithlu Addysg fwy na 1,000 o gofrestreion yn y sector gwaith ieuencid a mwy na 2,600 yn y sector dysgu seiliedig ar waith. Mae hefyd 2,554 o weithwyr cymorth dysgu AB a 5,844 o athrawon AB wedi'u cofrestru gyda CGA (ar 1 Mawrth 2018).
24. Er bod llawer o'r gwaith o ddatblygu'r cwricwlwm yn cael ei ysgogi gan yr ysgolion arloesi, mae'n bwysig cydnabod bod arferion da i'w gweld hefyd y tu allan i'r ysgolion arloesi. Mae'n hollbwysig sicrhau bod yna fecanwaith i sicrhau y caiff arferion da eu nodi a'i bod yn hawdd cael gwybod amdanynt.
25. Er bod y newidiadau arfaethedig i'r cwricwlwm yn cael eu canmol fel chwyldro yn y ffordd y caiff addysg ei darparu yng Nghymru, mae'n anochel y bydd llawer iawn o graffu gan rhanddeiliaid allweddol, ac angen i'w chael yn iawn. Er yr ymddengys fod llawer o waith wedi cael ei wneud i ddatblygu'r cwricwlwm ei hun, nid yw'n glir pa waith sydd wedi cael ei wneud i gofnodi'n

¹¹ Estyn (2018) Paratoi ar gyfer y Fframwaith Cymhwysedd Digidol. Ar gael o:

<https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Preparing%20for%20the%20DCF%20cym.pdf>

¹² Y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (2018) Developing Schools as learning organisations in Wales. Ar gael o:

https://www.oecd-ilibrary.org/education/developing-schools-as-learning-organisations-in-wales_9789264307193-en

systematig y gweithgarwch datblygu parhaus a'r cynllunio ar gyfer gwerthuso proses diwygio'r cwricwlwm yn y dyfodol.

26. Gallai'r amserlen wleidyddol hefyd gael effaith ar faterion yn ymwneud â diwygio'r cwricwlwm ac mae'n bwysig canolbwyntio o hyd ar fwrw ymlaen a chynnal momentwm drwy gydol y cyfnod hwn er mwyn peidio â cholli'r symbyliad.